

MINISTERUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF LABOUR AND SOCIAL PROTECTION OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri 1, MD-2009, mun. Chișinău
Tel. +373 22 804 402, +373 22 804 496; e-mail: secretariat@social.gov.md web: <https://social.gov.md>

Aprobat,

Vasile CUȘCA, Secretar de Stat

Proces-verbal
al ședinței Grupului interministerial tehnic privind implementarea Garanției europene pentru copii în Republica Moldova

Data: 17 septembrie 2025, ora 9³⁰

Locația: Sala Royal Hall, Digital Park, str. Mihai Viteazul, nr. 15A, mun. Chișinău

A prezidat:

Vasile Cușca, Secretar de Stat, Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

A moderat ședința:

Anastasia Gruzin, șefă adjunctă a Direcției politice de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii, Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Au fost invitați:

Membrii Grupului interministerial de coordonare și membrii Grupului tehnic de lucru pentru implementarea **Garanției europene pentru copii**, instituite prin Ordinul comun al Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne; reprezentanții Agențiilor teritoriale de asistență socială, reprezentanții partenerilor de dezvoltare, reprezentantul Congresului Autorităților Locale din Moldova, reprezentanți ai societății civile, copii și tineri cu experiența trăită în Instituții rezidențiale. Lista participanților se anexează.

Au participat: 91 de persoane, reprezentanți ai autorităților publice centrale ale statului, precum și ai organizațiilor non-guvernamentale din Republica Moldova.

Ordinea de zi:

1. Așteptările copiilor și ale tinerilor privind implementarea **Garanției europene pentru copii**;
2. Garanția europeană pentru copii – viziunea, scopul, obiectivele și cadrul temporal;
3. Bune practici și experiențe ale statelor membre ale Uniunii Europene;
4. Acces efectiv și gratuit la educație și îngrijire de înaltă calitate pentru copii, la activități școlare și la o masă sănătoasă în fiecare zi de școală;
5. Acces efectiv și gratuit la asistență medicală de calitate pentru copii;

6. Răspuns instituțional pentru protecția copiilor refugiați și migranți;
7. Așteptările și suportul organizațiilor internaționale și a societății civile la realizarea **Garanției europene pentru copii**;
8. Implicarea reprezentanților Congresului Autorităților Locale din Moldova la implementarea **Garanției europene pentru copii**;
9. Priorități și angajamente naționale;
10. Sesiunea întrebări și răspunsuri.

În debutul ședinței, doamna *Anastasia Gruzin* a salutat participanții prezenți la ședință, a subliniat importanța și necesitatea consolidării mecanismelor de protecție a copilului și a prezentat subiectele și aspectele de bază ce urmează a fi abordate în cadrul ședinței.

Domnul *Vasile Cușca*, *Secretar de Stat al Ministerului Muncii și Protecției Sociale*, a adresat un cuvânt de salut, subliniind că **Garanției europene pentru copii** nu este doar un document strategic, dar reprezintă o declarație de angajament ferm al Republicii Moldova de a plasa drepturile copilului în centrul politicilor publice. De asemenea, a evidențiat progresele importante realizate în consolidarea sistemului național de protecție a copilului, atât prin reforme legislative, cât și prin dezvoltarea serviciilor sociale. În acest sens a menționat că, prin **Programul național pentru protecția copilului pe anii 2022–2026**, s-a reușit instruirea unui cadru care reflectă, în mare parte, standardele europene.

Totodată, a atras atenția asupra provocărilor persistente, în special asupra creșterii ratei sărăciei în rândul copiilor, fenomen accentuat în ultimii ani de crizele multiple provocate de pandemia COVID-19, instabilitatea economică și războiul din Ucraina. A reiterat că, deși nu există soluții simple pentru combaterea sărăciei, există voință, expertiză și parteneriate solide, iar această ședință reflectă angajamentul autorităților de a acționa concertat. Scopul comun este ca fiecare copil din Republica Moldova să beneficieze de o copilărie armonioasă, care să-i permită atingerea potențialului său de dezvoltare și să contribuie la asigurarea unui viitor sustenabil pentru țară.

Doamna *Maia Savva*, *Secretară de Stat al Ministerului Finanțelor*, a exprimat sprijinul ferm al instituției pentru implementarea **Garanției europene pentru copii** în Republica Moldova. Totodată, a subliniat importanța acestui mecanism european în promovarea echității sociale și protecției drepturilor copiilor, în special ale celor aflați în situații vulnerabile. A accentuat necesitatea unei colaborări interinstituționale eficiente și a unei planificări bugetare responsabile, care să asigure realizarea obiectivelor prevăzute în cadrul **Garanției**. Totodată, Ministerul Finanțelor și-a reafirmat disponibilitatea de a oferi suport tehnic și instituțional pe parcursul implementării și monitorizării acestui angajament național, respectând principiile unei guvernări transparente și axate pe rezultate.

Ulterior, doamna *Maha Damaj*, *reprezentantă de Țară UNICEF Moldova*, a adresat un cuvânt de salut, exprimând aprecierea față de angajamentul autorităților Republicii Moldova în promovarea și protejarea drepturilor copilului prin alinierea la inițiativele europene, inclusiv **Garanției europene pentru copii**. A subliniat rolul esențial al

cooperării dintre instituțiile guvernamentale, partenerii de dezvoltare și societatea civilă în asigurarea accesului egal al tuturor copiilor, în special al celor vulnerabili, la servicii de calitate în domeniul educației, sănătății, protecției și incluziunii sociale. În încheiere, Reprezentanta UNICEF a reconfirmat disponibilitatea Fondului Națiunilor Unite pentru Copii de a sprijini Guvernul Republicii Moldova în procesul de implementare, monitorizare și evaluare a ***Garanției europene pentru copii***, prin oferirea de asistență tehnică, expertiză și suport strategic.

În continuarea ședinței, a urmat intervenția unui *grup de copii*, care au exprimat așteptările lor legate de implementarea ***Garanției europene pentru copii*** și au prezentat concluziile elaborate în cadrul *Platformei Copiilor*.

Aceștia au evidențiat o serie de dificultăți majore cu care se confruntă, menționând în special: rata scăzută de finalizare a gimnaziului în rândul copiilor de etnie romă, cauzată de multiple bariere educaționale și sociale, comportamente violente și discriminatorii ale unor profesori față de elevi, în special pe criterii etnice, deficiențe infrastructurale, precum lipsa apei în blocurile sanitare ale instituțiilor de învățământ și absența drumurilor amenajate către școli și grădinițe, acces limitat la servicii medicale pentru copiii din mediul rural, ceea ce afectează direct starea lor de sănătate și dezvoltarea armonioasă.

La final copiii au subliniat importanța implicării active în procesele decizionale care îi privesc direct și au îndemnat autoritățile să țină cont de vocea lor în toate etapele de planificare și implementare a ***Garanției europene pentru copii***.

În continuare, a luat cuvântul doamna *Olesea Melnic*, cofondatoarea *Rețelei tinerilor ieșiți din sistemul de îngrijire din Republica Moldova „Youth & Experience”*, care a relatat despre provocările cu care se confruntă tinerii după ieșirea din instituțiile rezidențiale, în procesul de tranziție către o viață independentă. A evidențiat în mod special: dificultățile de accesare serviciilor medicale, cauzate de lipsa unei reședințe legale, ceea ce limitează accesul la sistemul de sănătate publică, cât și problemele legate de accesul la locuințe, tinerii proveniți din sistemul de îngrijire confruntându-se frecvent cu lipsa alternativelor viabile și cu discriminare pe piața imobiliară. În cadrul intervenției, a fost evidențiată necesitatea adoptării unor măsuri concrete de sprijin pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție, printre care dezvoltarea serviciilor de tip locuință asistată, facilitarea accesului la educație, sănătate și ocupare, precum și acordarea sprijinului psiho-emoțional necesar pentru o integrare completă în societate.

Ulterior, domnul *Igor Chișcă*, Șef al Direcției politice de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale a prezentat ***viziunea și pașii planificați pentru implementarea Garanției europene pentru copii în Republica Moldova***. Totodată, participanții la eveniment au fost informați despre faptul că *Programul Național pentru Protecția Copilului (PNPC)*, aprobat în 2022, a înregistrat rezultate semnificative în diverse domenii și cuprinde măsuri relevante pentru implementarea ***Garanției europene***. Dnul Chișcă a accentuat că, prin *Ordinul interministerial din 4 iulie 2025, semnat de MMPS, MAI, MEC și MS*, a fost demarat procesul de integrare a Garanției în PNPC, într-o variantă actualizată și adaptată contextului național. În acest sens, a fost prezentat un calendar de acțiuni ce prevede elaborarea politicilor și a intervențiilor până în decembrie 2025, estimarea costurilor și

identificarea surselor de finanțare până în februarie 2026, definirea cadrului de guvernare și monitorizare până în martie 2026 și lansarea oficială a Programului în iunie 2026. De asemenea, a fost prezentată viziunea MMPS de a stabili 5 obiective generale, dintre care două obiective noi, suplimentare celor din PNPC, dedicate domeniului educației și sănătății. În încheiere, a menționat că implementarea planului național de acțiuni pentru *Garanție* va fi un proces coordonat între MMPS, MEC, MS, MAI, MF, autoritățile locale, societatea civilă și partenerii de dezvoltare.

Ulterior a luat cuvântul domnul *Stanislav Pavlovski*, consultant în protecția copilului din cadrul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, a abordat subiectul *Bunelor practici și experiențelor statelor membre ale Uniunii Europene în implementarea Garanției europene pentru copii*. A menționat că, planurile de acțiuni ale tuturor statelor UE pot fi consultate pe pagina oficială a Comisiei Europene, într-o rubrică special dedicată *Garanției*, evidențiind că structura și conținutul acestora variază considerabil de la o țară la alta. De asemenea, a subliniat că unele state au extins aria de intervenție prin includerea unor măsuri care nu derivă direct din prevederile *Garanției*. Fiind o recomandare, *Garanția* oferă fiecărui stat o marjă largă pentru adaptarea intervențiilor în contextul național. Pentru elaborarea unui plan de acțiuni eficient, a fost accentuată necesitatea unei baze de date clare și a unei analize detaliate a situației în fiecare domeniu vizat, pentru identificarea lacunelor și barierelor în accesul copiilor la servicii esențiale. În final, a prezentat o serie de acte de ghidare la nivelul Uniunii Europene, precum și o listă de recomandări urmat în contextul elaborării planului național de acțiuni pentru implementarea *Garanției*.

În continuare, doamna *Ludmila Pavlov*, *Secretară Generală Adjunctă a Ministerului Educației și Cercetării (MEC)*, a prezentat tema "*Accesul efectiv și gratuit la educație și îngrijire de înaltă calitate pentru copii, la activități școlare și la o masă sănătoasă în fiecare zi de școală*". A fost subliniat faptul că, prioritățile MEC sunt aliniate cu obiectivele *Garanția europeană pentru copii*, fiind evidențiată Strategia Națională „*Educație 2030*”, care integrează în mod explicit prevederile acesteia și consolidează angajamentul Republicii Moldova față de un sistem educațional echitabil, incluziv și centrat pe nevoile fiecărui copil. De asemenea, au fost evidențiate mai multe intervenții esențiale pentru sprijinirea accesului egal la educație, precum extinderea educației timpurii, alimentația sănătoasă în școli și promovarea activităților extra curriculare ca mijloace de incluziune și prevenire a abandonului școlar. Totodată, s-au semnalat bariere persistente, în special în comunitățile vulnerabile: lipsa cadrelor didactice calificate, infrastructura neadecvată și resursele financiare limitate. Un accent deosebit a fost pus pe integrarea copiilor migranți și a celor din minoritatea romă, afectați frecvent de excluziune și discriminare. În încheiere, a reafirmat angajamentul Ministerului Educației și Cercetării pentru asigurarea unui sistem educațional echitabil, accesibil și incluziv pentru toți copiii.

Dna *Angela Paraschiv*, *Secretară de Stat a Ministerului Sănătății*, a abordat subiectul *Accesului efectiv și gratuit la asistență medicală de calitate pentru copii* în contextul implementării *Garanției europene pentru copii*. A evidențiat cadrul legal național care garantează dreptul la sănătate, precum și rolul imunizării ca instrument esențial pentru echitate și prevenție, în linie cu angajamentele europene. De asemenea, a

subliniat că Republica Moldova a înregistrat progrese în asigurarea accesului universal la vaccinuri, însă este necesară extinderea acoperirii pentru noile tipuri de vaccin. Totodată, a fost menționat ordinul comun al Ministerului Sănătății și al Ministerului Educației privind reglementarea alimentației sănătoase în instituțiile educaționale, în conformitate cu standardele europene. Un punct central al intervenției a fost reducerea disparităților dintre mediul urban și rural. În acest sens, Ministerul Sănătății își propune: extinderea serviciilor medicale complexe (*inclusiv pentru boli rare și cronice*), dezvoltarea rețelei de centre de intervenție timpurie, susținerea farmaciilor din zonele rurale, compensarea transportului pentru personalul medical, precum și promovarea sănătății mintale, nutriției și accesului la medicamente esențiale. În final, a fost reafirmat angajamentul Ministerului Sănătății de a consolida un sistem de sănătate echitabil, centrat pe copil și aliniat la standardele și principiile Uniunii Europene.

În continuare, a luat cuvântul domnul *Alexandru Bejan, Secretar de Stat al Ministerului Afacerilor Interne*, care a prezentat răspunsul instituțional pentru protecția copiilor refugiați și migranți în cadrul implementării ***Garanției europene pentru copii***. A evidențiat rolul MAI și principalele direcții de acțiune: identificarea și înregistrarea sigură a copiilor cu respectarea drepturilor acestora, prevenirea exploatării, traficului și altor forme de abuz, referirea cazurilor către autoritățile competente și cooperarea cu ONG-uri și servicii sociale, participarea în grupuri de lucru sectorial și monitorizarea situației copiilor în mobilitate. Totodată, a fost prezentată o serie de obstacole întâlnite în procesul de integrare a copiilor străini în Republica Moldova, printre care: neconcordanțe legislative, lipsa specialiștilor și a resurselor bugetare adecvate, bariere lingvistice și absența programelor gratuite de învățare a limbii române, lipsa documentelor de identitate, accesul limitat la servicii medicale și lipsa unui mecanism eficient de finanțare, precum și deficiențe în schimbul de date între instituții. În încheiere, au fost subliniate obiectivele-cheie ale MAI în acest domeniu: asigurarea egalității de șanse la sănătate și educație pentru copiii străini, facilitarea integrării școlare prin sprijin lingvistic și flexibilitate administrativă, protejarea copiilor vulnerabili, inclusiv a celor neînsoțiți și consolidarea colaborării interinstituționale și internaționale pentru o integrare eficientă și durabilă a copiilor refugiați și migranți în societate.

În continuare, a intervenit domnul *Giuseppe Panglione, ofițer de program în cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova*, care a subliniat că Republica Moldova implementează deja o parte semnificativă din prevederile ***Garanției europene pentru copii***, însă componenta de finanțare nu a fost încă valorificată de către autorități. A menționat că, începând cu anul 2026, Republica Moldova va deveni eligibilă pentru accesarea fondurilor europene destinate copiilor aflați în situații vulnerabile. De asemenea, a precizat că Republica Moldova poate solicita asistență tehnică din partea Uniunii Europene pentru diferite aspecte ale implementării *Garanției*. Totodată, a accentuat necesitatea unei clarificări interne la nivel interministerial, pentru a evidenția progresele realizate și a asigura asumarea clară a responsabilităților de către fiecare minister în cadrul Planului de acțiuni. În încheiere, și-a exprimat disponibilitatea de a sprijini procesul de ajustare și implementare a planului, în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și UNICEF.

Ulterior, a intervenit *doamna Viorelia Moldovan-Bătrînac*, consultantă UNICEF Moldova, care a reiterat angajamentul organizației de a sprijini autoritățile naționale în implementarea ***Garanției europene pentru copii***. Au fost evidențiate principalele domenii în care UNICEF este pregătit să ofere suport, printre care: elaborarea cadrului național de implementare a *Garanției*, consultarea copiilor și familiilor, facilitarea dialogului intersectorial între instituțiile din domeniile protecției copilului, educației, sănătății, administrației publice locale și societatea civilă. De asemenea, UNICEF va asigura suportul necesar în organizarea atelierelor tehnice pentru validarea planului de acțiuni și estimarea bugetului, precum și în colectarea și analiza datelor dezagregate, esențiale pentru o abordare echitabilă și bazată pe dovezi. Totodată, va sprijini elaborarea unui sistem de indicatori care să permită monitorizarea progresului, evaluarea impactului, estimarea costurilor și planificarea financiară necesară pentru implementarea eficientă a *Garanției*.

În continuare, a urmat *doamna Angelica Russu*, *Coordonatoare superioară de proiect în cadrul Oficiului Consiliului Europei la Chișinău*, care a prezentat inițiativele dedicate protecției copiilor împotriva tuturor formelor de violență și promovării unei justiții prietenoase copiilor în Republica Moldova, pentru perioada 1 ianuarie 2025 – 31 decembrie 2028. A menționat că, prin intermediul *Diviziei pentru Drepturile Copilului a Consiliului Europei*, Consiliul Europei va oferi sprijin în elaborarea de ghiduri, protocoale și materiale interne privind serviciile destinate copiilor sub vârsta minimă de răspundere penală, dezvoltarea unui concept și proiect de act normativ privind serviciile specializate pentru copiii expuși riscului de a comite infracțiuni sau aflați în conflict cu legea, precum și în crearea de instrumente și campanii de sensibilizare pentru îngrijitori și profesioniști care lucrează cu și pentru copii, cu scopul prevenirii și combaterii abuzului și exploatarei sexuale a copiilor, inclusiv în mediul online.

A urmat intervenția *doamnei Daniela Mămăligă*, *președinta Alianței ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei*, care a reiterat importanța integrării ***Garanției europene pentru copii*** în legislația națională. De asemenea, a menționat că organizațiile non-guvernamentale din domeniul protecției copilului își exprimă sprijinul față de autorități și sunt pregătite să se implice activ în procesul de implementare a *Garanției*, în calitate de parteneri.

A intervenit și reprezentantul *Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM)*, *doamna Maria Galiț*, care a subliniat rolul esențial al autorităților publice locale (APL) în promovarea și implementarea ***Garanției europene pentru copii***. Au fost evidențiate atât provocările întâmpinate la nivel local, cât și soluțiile propuse pentru depășirea acestora. Printre principalele dificultăți identificate se numără: resursele financiare insuficiente, lipsa personalului specializat (asistenți sociali, psihologi, specialiști în educație incluzivă), infrastructura deficitară, în special în mediul rural, absența unui sistem eficient de colectare și analiză a datelor, precum și coordonarea intersectorială limitată între domeniile sociale, educaționale, de sănătate și administrație publică locală. De asemenea, CALM și-a exprimat disponibilitatea de a sprijini autoritățile publice locale în procesul de implementare a *Garanției* prin mai multe acțiuni concrete: facilitarea consultărilor la nivel comunitar și colectarea opiniilor din teritoriu,

crearea unui mecanism de feedback permanent între nivelul local și cel central, cartografierea accesului la servicii pentru copiii vulnerabili, promovarea schimbului de bune practici între localități, participarea activă la campanii de informare și sensibilizare, precum și contribuția la elaborarea unor indicatori locali pentru monitorizarea progresului. Totodată, a propus includerea unui reprezentant al CALM în Grupul tehnic de lucru pentru elaborarea Planului de acțiuni privind implementarea *Garanției*.

În încheiere, participanții au mulțumit pentru organizarea evenimentului și au subliniat necesitatea consolidării continue a sistemului de protecție a copilului și familiei. Totodată, aceștia și-au exprimat deschiderea pentru o colaborare activă și constantă cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în vederea elaborării unor politici publice coerente, durabile și orientate spre nevoile reale ale copiilor și familiilor din Republica Moldova.

În cuvântul său de încheiere, domnul *Vasile Cușca* a mulțumit tuturor celor prezenți pentru participare și implicare. De asemenea, a îndemnat membrii grupului tehnic de lucru să contribuie activ la următoarele etape ale procesului, esențiale pentru fundamentarea și operaționalizarea viitorului plan național de acțiuni pentru implementarea *Garanției europene pentru copii*.

A protocolat:

Consultantă protecția copilului, MMPS
Sorina Miron

Vizat:
Igor CHIȘCĂ,
Șef, Direcția politici de protecție a
drepturilor copilului și familiilor cu copii

crearea unui mecanism de feedback permanent între nivelul local și cel central, cartografierea accesului la servicii pentru copiii vulnerabili, promovarea schimbului de bune practici între localități, participarea activă la campanii de informare și sensibilizare, precum și contribuția la elaborarea unor indicatori locali pentru monitorizarea progresului. Totodată, a propus includerea unui reprezentant al CALM în Grupul tehnic de lucru pentru elaborarea Planului de acțiuni privind implementarea *Garanției*.

În încheiere, participanții au mulțumit pentru organizarea evenimentului și au subliniat necesitatea consolidării continue a sistemului de protecție a copilului și familiei. Totodată, aceștia și-au exprimat deschiderea pentru o colaborare activă și constantă cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în vederea elaborării unor politici publice coerente, durabile și orientate spre nevoile reale ale copiilor și familiilor din Republica Moldova.

În cuvântul său de încheiere, domnul *Vasile Cușca* a mulțumit tuturor celor prezenți pentru participare și implicare. De asemenea, a îndemnat membrii grupului tehnic de lucru să contribuie activ la următoarele etape ale procesului, esențiale pentru fundamentarea și operaționalizarea viitorului plan național de acțiuni pentru implementarea *Garanției europene pentru copii*.

A protocolat:

Miron Evelina

Consultant principal, Direcția politici de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii

Vizat:

Igor CHIȘCĂ,

Șef, Direcția politici de protecție a drepturilor copilului și familiilor cu copii